

7. På baggrund heraf nedsatte justitsministeren i maj 1987 en arbejdsgruppe. Arbejdsgruppen fik til opgave at udarbejde moderniserede regler om separations- og skilsmissebetingelserne i ægteskabslovens kapitel 4. Arbejdsgruppens kommissorium er medtaget i betænkningen side 1.

I september 1987 afsluttede arbejdsgruppen sit arbejde med afgivelse af betænkning nr. 1121/1987 om separations- og skilsmissebetingelser. I betænkningen har arbejdsgruppen udarbejdet udkast til ændring af separations- og skilsmissebetingelserne og til en vis forenkling af skilsmisseprocessen.

Betænkningen blev i oktober 1987 sendt til høring hos de myndigheder og organisationer, der er nævnt i punkt 10.

8. Som anført ovenfor under punkt 6 gav retsudvalget i betænkningen om forslag til ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (skilsmisseret efter vold) udtryk for ønske om modernisering af separations- og skilsmissebetingelserne.

I betænkningen anførte Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget bl.a., at skilsmisse burde kunne opnås umiddelbart i situationer, hvor ægtefællerne er enige herom. Er ægtefællerne ikke enige, eller har de fælles børn under 16 år, fandt flertallet, at det burde overvejes at indføre betænkningstidsordning svarende til den svenske.

Retsudvalgets medlemmer fra Det Konservative Folkeparti, Venstre, Centrumdemokraterne og Kristeligt Folkeparti mente, at separationsinstituttet burde bevares.

På den baggrund har arbejdsgruppen særlig overvejet, om der bør gennemføres en adgang til skilsmisse ved enighed, og om betænkningstid bør erstatte separationsinstituttet i dansk ret.

8.1. I dag må ægtefæller, der er enige om at ville skilles, igennem en 1-årig separationstid, medmindre der foreligger en af de særlige skilsmissegrunde, i praksis næsten altid utroskab.

I Danmark går vejen til skilsmisser i omkring 70-80 % af tilfældene, som det fremgår af tallene i betænkningens afsnit 1.2.2.-4., over separation.

Et flertal i Ægteskabsudvalget gik ind for skilsmisse ved enighed, idet kun et medlem var imod en regel herom, se betænkning 2, side 12-13.

Arbejdsgruppens overvejelser om, hvorvidt der bør indføres adgang til umiddelbar skilsmisse ved enighed mellem ægtefællerne, er gengivet i betænkningen, side 40-42. Arbejdsgruppen har taget udgangspunktet i, at lovgivningen ikke uden tungtvæjende grunde bør tvinge ægtefæller til at bevare et retligt bånd mellem sig, som de er enige om ikke at øn-

ske. Fastholdelse af kravet om en separationsperiode vil over for enige og velovervejede ægtefæller kunne opfattes som urimeligt og måske føre til fingerede utroskabsforhold. På den anden side rummer en regel om adgang til skilsmisse uden forudgående separation efter arbejdsgruppens opfattelse en risiko for forhastede og uigennemtænkte skilsmisser, fordi parterne kan handle uden den fornødne omtanke i en konfliktsituation.

Arbejdsgruppen har i forbindelse med sine overvejelser inddraget varigheden af den periode, der kan være nødvendig for at undgå forhastede skilsmisser. Arbejdsgruppen har stillet forslag om, at separations-tiden for enige ægtefæller nedsættes fra 1 år til 6 måneder. Herved er ulemperne ved et krav om separation forud for skilsmisse også for enige ægtefæller efter arbejdsgruppens opfattelse i væsentlig grad mindsket. En skilsmisse er et så vidtgående skridt, at det kan siges ikke at være urimeligt, at ægtefællerne må vente 6 måneder, inden de kan få skilsmisse, selv om de er enige.

Arbejdsgruppen har derfor fundet, omend under tvivl, at der for at undgå overilede skilsmisser og sikre, at der tages rimelige hensyn til en ægtefælle, der kun nødtvungent går med til at søge ægteskabet opløst, fortsat ikke bør være adgang til umiddelbar skilsmisse ved enighed herom mellem ægtefællerne.

Der har i arbejdsgruppen været enighed om, at spørgsmålet om, hvorvidt ægtefæller skal gennem en separationstid, før skilsmisse kan opnås, skal afgøres uafhængigt af, om der er mindreårige børn i ægteskabet. En regel om, at kun ægtepar med børn i enighedstilfælde skulle igennem en kortvarig separationsperiode, ville i øvrigt efter arbejdsgruppens mening stemme mindre godt med de forældremyndighedsregler, der blev gennemført i 1985.

Der er ikke umiddelbar adgang til skilsmisse ved enighed i Finland og Norge, og det norske ægteskabsudvalgs lovudkast indeholder heller ikke forslag herom. I Sverige er der kun umiddelbar adgang til skilsmisse ved enighed, hvis der ikke er børn i ægteskabet.

8.2. Som nævnt pegede flertallet af retsudvalgets medlemmer på, at separationsinstituttet eventuelt kunne erstattes med en ordning med betænkningstid, således som den især kendes i Sverige. Arbejdsgruppen har på denne baggrund overvejet, om det svenske betænkningstidssystem bør indpasses i dansk ret. Der henvises til betænkningens kapitel 2, side 21-35.

8.2.1. I Sverige ændredes separationsinstituttet i 1973 til en *betænkningstid*. En tilsvarende ordning blev indført i Finland i 1987.